

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττοῦ 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 01-7224123 FAX 01-7223584

(Internet)<http://www.imkby.gr>(e-mail)info@imkby.gr

Ἀριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/1402

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 2004

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 43η

Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους καὶ Αἰδεσιμωτάτους Πρεσβυτέρους,
τὸν Ἱεροκήρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

«Βηθλεέμ ἐτοιμάζου· εὐτρεπιζέσθω ἡ φάτνη·» ἀκούομεν τὸ προ-
εόρτιον τροπᾶριον τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς Ἑορτῆς τῶν Χριστου-
γέννων (ιδιόμελον τῆς Α' Ὡρας).

Προτρεπόμεθα ὅλοι νὰ ἐτοιμασθῶμεν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Σω-
τῆρος καὶ Λυτρωτοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ προετοιμασία αὕτῃ ἀφορᾷ πρῶτον εἰς ἐμᾶς καὶ τὶς ἐνορίες
μας.

Ἀνακεφαλαιώνοντες τὰ ὅσα εἰς παλαιότερας Ἐγκυκλίους μας,
ἔχομεν γράψει ἐπαναλαμβάνομεν:

Α' Οί έορτές καί τό έργο μας.

1. Τό κέντρο τής λατρείας τής Έκκλησίας.

Οί έορτές τής Έκκλησίας μας αναφέρονται εἰς τόν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁλόκληρος ὁ έορτολογικός κύκλος ἔχει ὡς θέμα κάθε φορά ἓνα γεγονός τής ζωῆς τοῦ Κυρίου. Οί έορτές πρὸς τιμήν τής Θεοτόκου καί τῶν Ἀγίων ὑπάρχουν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν οἱ Δεσποτικές έορτές. Ἡ λατρεία μας ὑμνεῖ τόν Ἕνα Τριαδικόν Θεόν καί τό μυστήριον τής θείας οἰκονομίας.

Ἡ Έκκλησία εἶναι προσευχομένη κοινότης.

Ἡ προσευχή τής Έκκλησίας γίνεται ὁργανωμένα μέ τῖς Ἱερές Ἀκολουθίες, οἱ ὁποῖες τελοῦνται εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες τελοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος *Τυπικοῦ* καί εὐτάκτως, τηρουμένου τοῦ ἰσχύοντος εἰς τήν Ἱερὰν Μητρόπολιν μας Προγράμματος. Πρὸς διευκόλυνσιν ὅλων θα καταρτίσωμεν καί θά ἐκτυπώσωμε, ὅπως καί κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, **τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Δωδεκαημέρου, διὰ νὰ διανεμηθῇ ἐκ τοῦ παγκαρίου τῶν Ἱερῶν Ναῶν.**

2. Ὁ χαρακτῆρας τῶν έορτῶν.

Οἱ έορτές δέν ἔχουν ἐπετειακόν χαρακτῆρα ἱστορικῶν γεγονότων τοῦ παρελθόντος. Εἶναι ἱστορικά γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνέβησαν εἰς συγκεκριμένον χρόνον καί τόπον, ἀλλά οἱ συνέπειές τους ἐκτείνονται πέραν τοῦ χρόνου καί εἰσδύουν εἰς τήν αἰωνιότητα. Ἐπὶ πλέον δέ τὰ γεγονότα αὐτά τής ζωῆς τοῦ Κυρίου τά έορτάζομεν ὡς ἀφορῶντα ἀμέσως ἐμᾶς τοὺς ἰδίους.

Εἰς τόν λόγον του, εἰς τήν Μεταμόρφωσιν, ὁ πρύτανις τῶν θεολόγων Πατέρων ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός διδάσκει, ὅτι «*Ἡμῖν ὁ Χριστὸς τὰς έορτὰς ἐκτετέλεκεν*» (Λόγος Α' εἰς τήν Μεταμόρφωσιν, ΕΠΕ τ. 9ος, σελ. 10).

3. Ἡ βίωσις τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἐορτὲς ἔχουν διαφορετικὸν χαρακτῆρα. Εἶναι γεγονότα συμβαίνοντα, ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Ἐκκλησίας σήμερον καὶ βιούμενα κατὰ τὸν παρόντα χρόνον. «*Σήμερον ὁ Χριστὸς γεννᾶται ἐκ Παρθένου*», ψάλλει εἰς πανηγυρικὸν τόνον ἡ Ἐκκλησία μας.

Εἰς τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Συναξαρίου τῆς ἐορτῆς, ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας ἀναγγέλλει ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς: «*Τῇ ΚΕ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*». Κατὰ τὶς Δεσποτικὲς ἐορτὲς, ἐορτάζομεν τὰ γεγονότα τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Κυρίου μας, γνωρίζομεν τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν αὐτὰ δι' ἡμᾶς καὶ τὶς συνέπειες διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν μας. Αὐτὸ ἀκριβῶς διδάσκει καὶ ὁ Ἅγιος Πατέρας μας Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὅταν γράφῃ «*διὰ χάριν μας ὁ Σωτῆρας ἐπετέλεσεν τὶς ἐορτὲς*» .

Οὐσιαστικῶς κατὰ τὶς Δεσποτικὲς ἐορτὲς, ἐορτάζομεν ἐμεῖς, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ ἐορταζόμενον γεγονὸς προέκυψεν δωρεὰ καὶ εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ εἰς ἐμᾶς προσωπικῶς. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρέπει νὰ βιώσωμεν τὸ γεγονὸς καὶ τὴν ἐορτήν, ὡς προσωπικὴν ἐορτήν μας καὶ ἀφορμὴν πνευματικῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης καὶ τοιουτοτρόπως νὰ βοηθήσωμεν τοὺς χριστιανούς μας νὰ ἐορτάσουν ἐν Κυρίῳ τὶς ποθεινότατες καὶ ἐπέραστες ἅγιες ἡμέρες.

Ἐν συνεχείᾳ, θὰ ὑπομνήσωμεν τὰ καθήκοντά μας ἐν ὧσι τῶν σεπτῶν ἡμερῶν.

Εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μας ὀφείλομεν νὰ βιώνωμεν τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας μας. Ἡ δὲ βίωσις συνίσταται πρῶτον εἰς τὴν αὔξησιν τῆς πίστεως καὶ δεύτερον εἰς τὴν ἄσκησίν μας διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα γεννοῦν τὴν φθορά καὶ φέρουν τὸν θάνατον, ψυχικόν καὶ σωματικόν.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει χαρακτηριστικῶς διὰ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἐορτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας τὰ ἑξῆς:

«*Αὕτη γὰρ ἀληθὴς ἐορτὴ, ἐνθα ψυχῶν σωτηρία, ἐνθα εἰρήνη καὶ ὁμόνοια...*» (Α' Ὁμιλ. εἰς τὴν Γέν., ΕΠΕ τ. 2ος, σελ. 12).

«Πᾶσα γὰρ σύνοδος ἐορτή. Τὰς γὰρ ἐορτὰς οὐ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τῶν συλλεγομένων ποιεῖν εἴωθεν. Ἐορτὴ γὰρ μεγίστη, συνειδὸς ἀγαθόν... Ἐξεστὶ καθ' ἡμέραν ἐορτὴν ἄγειν» (Ὁμιλία Ε', Περὶ Ἀννης, ΕΠΕ τ. 8Α', σελ. 114-116).

«Ἐορτὴ γὰρ διὰ τοῦτο γίνεται, οὐχ ἵνα ἀσχημονῶμεν, οὐχ ἵνα ἀμαρτήματα συνάγωμεν, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ ὄντα ἀναιρῶμεν». (Α' Κορ. Λόγ. ΚΖ', ΕΠΕ τ. 18Α', σελ. 208).

«Ἐορτὴ γὰρ ἔργων ἀγαθῶν ἐστὶν ἐπίδειξις, καὶ ψυχῆς εὐλάβεια, καὶ πολιτείας ἀκρίβεια· κἂν ταῦτα ἔχῃς, διαπαντὸς ἐορτάζειν δυνήσῃ καὶ διαπαντὸς προσιέναι» (Α' Κορ. Λόγ. ΚΗ', ΕΠΕ τ. 18Α', σελ. 214).

Δυστυχῶς ἡ ἐκκοσμίκευσις ἔχει μετατρέψει αὐτές τίς ἅγιες ἡμέρες εἰς περίοδον ματαίων καὶ ἀσεβῶν ἐνασχολήσεων. Πολλοί, ἀντί κατὰ τὴν διάρκειάν τους νὰ αὐξήσουν τὴν πίστιν τους καὶ νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς ἔργα ἀγαθὰ, μέ τίς συνήθειές τους προσθέτουν ἀμαρτίες καὶ βάρος εἰς τὴν ψυχὴν τους. Ὅλα ἔχουν μετατραπεῖ εἰς εἶδη ἐμπορίου. Ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ τὸ κλίμα, τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖται ἀντί νὰ ἀπελευθερώνη τὴν ψυχὴν τὴν αἰχμαλωτίζει εἰς τὴν ματαιότητα καὶ τὴν φθοράν.

Ἐναντι ὅλων αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς λυτρώσεως προσανατολίζουσα καὶ δεικνύουσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἄνω, προσπαθοῦσα νὰ ἀποσπάσῃ τὸ νοῦ τους ἀπὸ τὰ ἐφήμερα, τὰ φθαρτά, τὰ ἐπίγεια.

Αὐτόν τόν σκοπὸ καλούμεθα καὶ ἐμεῖς νὰ ὑπηρετήσωμεν μέ ὅλες μας τίς δυνάμεις, βοηθοῦντες τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ὑψώσουν τόν νοῦν, τὴν καρδίαν, τίς ἐπιθυμίες τους εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δώσωμεν προτεραιότητα εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὀρθοδόξου ἡθους τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μέ τὴν λατρείαν, μέ τὴν διδασκαλίαν, μέ τὴν ἐνοριακὴν ζωὴν καὶ τίς εὐκαιρίες τῆς πνευματικῆς οἰκοδομῆς τους.

Β' Πνευματικοὶ κίνδυνοι.

1. Εἵπομεν ἄνωτέρω, ὅτι ἡ ἐνορία εἶναι ὁ χῶρος, ὅπου ὁ ἄνθρωπος συναντᾷ τὸν Θεό. Ἡ συνάντησις αὕτῃ πραγματοποιεῖται μὲ πολλοὺς τρόπους. Ἐνας παράγων εἴμεθα ἐμεῖς καὶ ἡ διακονία μας. Πολλές φορές μάλιστα ἡ εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἐμεῖς δίδουμε δέν εἶναι «σφραγὶς ἰσότητος», γνησία καὶ αὐθεντικὴ τοῦ Θεοῦ Πατρός. Ἐχομεν εὐθύνην διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν παρουσιάζομεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ πνευματικὸν αἰσθητήριον τῶν ἀνθρώπων γνωρίζει νὰ διακρίνη τὶς αὐθεντικὰ καὶ γνήσιες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπορρίπτῃ τὶς μὴ γνήσιες.

Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ προσωπικὴ εὐθύνη τοῦ καθενὸς ἀπὸ ἐμᾶς. Κι ἄλλες φορές ἔχομεν τονίσει τὴν ἀνάγκην, ὅτι οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ οἰκοδομοῦνται ἀπὸ ἐμᾶς. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γνήσια καὶ αὐθεντικὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἔγραφε εἰς τὸ πνευματικόν του τέκνον τὸν Ἀπόστολον Τιμόθεον, προβάλλων τὸν ἑαυτό του, ὡς πρότυπο ἀποστολικῆς διακονίας: «Σὺ δέ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα! καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος» (Β' Τιμ. γ' 10-11) καὶ τοῦ συνιστοῦσε: «Τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμ. δ' 12). Τολμοῦμε νὰ ἐρωτήσωμε, δυνάμεθα ἐμεῖς νὰ προβάλλουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας, ὡς πρότυπο ζωῆς, εἰς τοὺς ἀνθρώπους;

Αὐτὰ τὰ ὑπενθυμίζομεν, διότι πλησιάζει ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ὥστε μὲ ζέοντα ζῆλον νὰ διακονήσωμε τοὺς πιστοὺς, μὲ τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες, τὴν διδαχὴν τοῦ λόγου, μὲ τὴν ἐνοριακὴν ζωὴν. Χρειάζεται νὰ θερμάνωμεν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ ἐνισχύσωμε, εἰς ὅσους ἔχουν ἀγαθὴν πρόθεσιν, τὴν πίστιν καὶ τὴν θέλησίν τους διὰ πνευματικὸν ἀγῶνα.

2. Ὁ δεύτερος κίνδυνος ἔχει σχέσιν μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Ἐνορίας καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ κοινότητα τῶν βαπτισμένων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι συνάζονται διὰ νὰ προσευχηθοῦν, νὰ ἀκούσουν τὸν λόγον τοῦ

Θεοῦ, νὰ οἰκοδομηθοῦν πνευματικά νὰ ἁγιασθοῦν, νὰ ἐνισχυθοῦν εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα τους, νὰ κοινωνήσουν τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου.

Κι ἐδῶ ὀφείλομεν νὰ προσέξωμεν μήπως ἡ εἰκόνα τῆς Ἐνορίας μας δὲν συμφωνεῖ μὲ αὐτά. Μήπως ἡ Ἐνορία δὲν εἶναι μιὰ ζῶσα μαρτυρία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Μήπως ἡ Ἐνορία ἀντὶ νὰ οἰκοδομῇ σκανδαλίζει. Μήπως ἡ Ἐνορία δὲν ζεῖ τὶς ἐμπειρίες τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ μᾶς ἐγκαταλείψουν καὶ θὰ ἀναζητήσουν ἄλλοῦ τὴν πνευματικὴν οἰκογένειαν, ἡ ὁποία τοὺς προσφέρει αὐτὲς τὶς ἐμπειρίες, ὅπου θὰ βιώσουν τὸν Χριστιανισμόν τους.

Γ'. Ὁδηγίες.

1. Ποιμαντικές.

Μαζὶ μὲ τὴν προσευχὴν ὀφείλομεν νὰ φροντίσωμεν νὰ διδάξωμεν τοὺς πιστοὺς, νὰ τοὺς βοηθήσωμεν νὰ ἐορτάσουν Χριστούγεννα μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Μὲ ὑπομονὴν, καρτερίαν καὶ ζῆλον πρέπει νὰ διδάξετε τοὺς πιστοὺς νὰ κατανοήσουν τὰ ὑψηλότερα νοήματα τῶν ἐορτῶν καὶ νὰ ἀποκτήσουν ἐμπειρίαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὶς καρδιές τους καὶ εἰς τὴν ζωὴν τους.

Θὰ διευκολυνθῆτε, ἐὰν ὀργανώσετε διαλέξεις ἀπὸ εἰδικοὺς ὁμιλητὲς ἢ ἔκθεσιν χριστουγεννιάτικου βιβλίου καὶ ἀναλάβετε διάφορες ἐποικοδομητικὲς καὶ διδακτικὲς πρωτοβουλίες.

α'. Βοηθήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ βιώσουν τὸ γεγονὸς τῆς Ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ. Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι σήμερον ἐορτάζουν Χριστούγεννα χωρὶς Χριστόν. Συνδέσατέ τους μὲ τὸν Κύριον, ἐξηγήσατέ τους τὸ γεγονὸς τῆς σωτηρίας. Ἐμβαθύνατε εἰς τὰ νοήματα τῶν ὕμνων, τῶν ἀναγνωσμάτων. Μὴν τοὺς ἀφήνετε γυμνοὺς, πεινασμένους καὶ διψασμένους. Ὄταν γευθοῦν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ αἰσθανθοῦν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ, θὰ ἐνισχυθοῦν εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα τους καὶ θὰ γίνουν κήρυκες τῆς θείας Ἀγάπης.

β'. Δεχθῆτε τὴν ἐξομολόγησιν τῶν πιστῶν. Διδάξατε αὐτοὺς νὰ μὴν ἀποφεύγουν νὰ ἐξομολογοῦνται. Δὲν εἶναι αὐτονόητα ὅλα αὐτά,

ὅτι δηλαδή οἱ χριστιανοὶ τὰ γνωρίζουν. Ἐσεῖς ἐνθυμεῖσθε πότε ἦταν ἡ τελευταία φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναφερθήκατε εἰς τὸ θέμα αὐτό; Παρακινήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ ἐξομολογηθοῦν. Τοὺς εὐεργετεῖτε. Μὴν τοὺς ἐγκαταλείπετε εἰς τὴν ἄγνοιαν, εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν πνευματικὴν αἰχμαλωσίαν.

γ'. Προετοιμάσατε τοὺς ἐνορίτες σας ἐγκαίρως διὰ τὴν θείαν Κοινωνίαν, ὥστε νὰ προσέλθουν «μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης».

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων κοινωνοῦν χιλιάδες ἄνθρωποι, ἄνευ τάξεως. Ἔρχονται, κοινωνοῦν καὶ φεύγουν. Τὶ θὰ γίνη μὲ ὅλον αὐτὸν τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος οὔτε ἔχει ἐξομολογηθεῖ, οὔτε εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν μετέχει, ἀλλ' ἔρχεται βιαστικά, κοινωνεῖ καὶ ἀπέρχεται πάλιν βιαστικά!

Ἄν διδάξετε τοὺς πιστοὺς τὰ δέοντα, θὰ μετριασθῇ τὸ κακόν.

δ'. Ἰδιαιτέρα μέριμνα χρειάζεται ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν αὐτὴν τὴν περίοδον. Ἀποφύγετε, εἰ δυνατόν, τὸν συνεκκλησιασμόν πολλῶν Σχολείων. Φροντίσατε κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν νὰ ἔχετε καλὸν ἱεροψάλτην καὶ θέρμανσιν. Ὁμιλήσατε ἐπικαίρως εἰς τὰ παιδιὰ. Διανείμετε φυλλάδια.

Συνεργασθῆτε μὲ τοὺς Διευθυντὲς τῶν Σχολείων καὶ τοὺς Συλλόγους τῶν Διδασκόντων τῆς ἐνορίας σας καὶ καταρτίσατε τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν. Πρέπει νὰ ἐξηγήσετε, ὅτι τὴν τελευταίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν διακόπτονται τὰ μαθήματα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκκλησιασθοῦν χιλιάδες παιδιὰ καὶ διαφορετικῶν ἡλικιῶν.

Μὲ ἕναν καλὸν προγραμματισμόν ὁ ἐκκλησιασμός τῶν μαθητῶν τῆς Ἐνορίας δέν θὰ χάσῃ τὴν ἱερότητά του καὶ θὰ ἀποβῇ εἰς πνευματικὴν ὠφέλειάν τους.

2. Τελετουργικὲς.

α'. Ἡ θεία λατρεία εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, κατέχει κεντρικὴν θέσιν. Εἰς αὐτὴν βιώνεται τὸ κλῖμα τῶν ἑορτῶν καὶ ὁ πι-

στὸς οἰκοδομεῖται διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἀρκεῖ ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι ἄψογοι. Καὶ οἱ παράγοντες αὐτοὶ εἶναι: 1) Ὁ λειτουργὸς Ἱερεὺς, 2) ὁ ἱεροψάλτης καὶ 3) ὁ λαός.

Ἡ θεία λατρεία μας ἔχει ὠρισμένους κανόνες, οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ τηροῦνται. Εἶναι μεγίστη τέχνη τὸ νὰ δύναται κάποιος νὰ συμπεριφέρεται εἰς τὴν θείαν λατρείαν μὲ τὸ μέτρον τῆς διακρίσεως, συνδυάζοντας τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λιτότητα.

Τελέσατε τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες μὲ προσοχήν, ἱεροπρέπειαν καὶ κατάνυξιν. Ἡ θεία Λατρεία εὐφραίνει καὶ τρέφει τοὺς πιστούς.

β'. Ἡ καθαριότης εἰς ὅλους τοὺς χώρους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι ἀπαραίτητος, κυρίως ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Κάποιοι ἀπὸ σᾶς εἴσθε ὑποδείγματα εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον. Παρακαλῶ καὶ προτρέπω ὅσους εἶναι ἀμελεῖς καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν καθαριότητα τῶν ἱερῶν χώρων, νὰ διορθωθοῦν. Παρατηρῶ κάποια ἅγια Βήματα, τὸ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ ἀποθηκευτικούς χώρους. Εἶναι ἁμαρτία ἢ ἀμέλεια. Καθαρίσατε τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, ἀλλάξατε τὰ καλύμματα. Ἐπάνω εἰς τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν νὰ ὑπάρχουν μόνον τὰ ἀπαραίτητα, ὅχι περιττά. Ἀφαιρέσατε τὰ πλαστικὰ λουλούδια. Καθαρίσατε τὸ δάπεδον, τὴν Ἀγίαν Πρόθεσιν, βάλετε τάξιν εἰς τὰ ἑρμάρια, εἰς τὰ ἄμφιά σας, εἰς τὰ βιβλία, εἰς τὰ ἱερὰ Σκεύη. Γυαλίσατε τὰ ἑξαπτέρυγα, τὰ κηροπήγια, πλύνετε τὰ μάκτρα τῆς θείας Κοινωνίας, προμηθευθῆτε καινούργιον ἀντιμήνσιον. Ἡ νοικοκυρωσύνη εἶναι ὑποχρέωσις ὅλων μας. Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ **ἀπαιτῶ** νὰ εἶναι εὐπρεπής.

γ'. Φροντίσατε, ιδίως οἱ νεώτεροι, νὰ μελετήσετε τὶς τυπικὲς διατάξεις τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Περιλαμβάνονται εἰς τὸ «*Τυπικόν*», ἀλλὰ καὶ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, τὰ «*Δίπτυχα*».

δ'. Δώσατε καὶ τὶς κατάλληλες ὁδηγίες εἰς τοὺς ἱεροψάλτες σας, διὰ νὰ ψάλλουν καλῶς, νὰ διαβάζουν ἡρέμως, καὶ μὲ νόημα, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἄψογοι.

Παραλλήλως ἐνημερώσατε καὶ τοὺς Ἐπιτρόπους σας διὰ τὰ καθήκοντά τους. Πῶς νὰ ἴστανται, πῶς νὰ διευκολύνουν τοὺς πιστούς, χωρὶς φωνές καὶ ἀπρεπεῖς κινήσεις. Τονίσατέ τους, ὅτι πρέπει νὰ δίδουν τὸ σύνθημα τῆς τάξεως καὶ ὅχι τῆς ἀταξίας.

Οἱ Ψάλτες νὰ μὴ κάνουν λαρυγγισμούς, νὰ μὴν ψάλλουν μέ
ιδικόν τους τρόπον, νὰ μὴ δημιουργοῦν σύγχυσιν. Ὁ καλὸς Ἱεροψάλ-
της εἶναι ἓνας πολύτιμος βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης τοῦ Ἱερέως.

Εἰς τὸν Νεωκόρον δώσατε ὁδηγίες διὰ τὸν ἄψογον ἀπὸ πάσης
πλευρᾶς καθαρισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Φροντίσατε νὰ ἐξασφαλίσετε παιδιὰ διὰ τὸ ἅγιον Βῆμα. Καλ-
λιεργήσατέ τα, ὥστε νὰ μὴν ἀτακτοῦν, νὰ μὴν ἀσεβοῦν, ἀλλὰ μέ
φόβον Θεοῦ νὰ ὑπηρετοῦν. Διδάξατέ τα πὼς πρέπει νὰ συμπεριφέ-
ρῳνται, πότε νὰ κάθωνται καὶ πότε νὰ εἶναι ὄρθια. Συστήσατέ τους
νὰ μὴν ὁμιλοῦν καὶ νὰ μὴν κάνουν θόρυβον. Ἄν τοὺς δείξετε τὸν τρό-
πον, θὰ τὸν ἀκολουθήσουν.

Ε'. Ὅταν συγκεντρώνεται κόσμος πολὺς εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, δη-
μιουργεῖται ἀταξία. Ἐπιβάλετε τὴν τάξιν καὶ μὴν ἀνέχεσθε τοὺς
θορύβους κατὰ τῶν ὥραν τῆς θείας λατρείας. Ἐσεῖς πρέπει νὰ δίδετε
τὸ σύνθημα τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ ἱερεῖς
πηγαينوέρχονται, ἄνευ λόγου, εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, περνῶντας μάλι-
στα ἔμπροσθεν τῆς Ἀγίας Τραπέζης. Εἶναι ἀσέβεια. Ἄν δὲν ὑπάρχη
ἀνάγκη, μὴ μετακινήσθε ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Σταθῆτε εἰς ἓνα
μέρος δίδοντες καὶ εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τὸ καλὸ
παράδειγμα. Ὅταν παρίσταται ἀνάγκη μετακινήσεως, μὴν τρέχετε.
ὁ Ἱερεὺς βαδίζει ἀργὰ καὶ προσεκτικά, δὲν ἀνεβαίνει δύο-δύο τὶς
βαθμίδες, δὲν τρέχει ἐντὸς ἢ ἐκτὸς Ἐκκλησίας.

στ'. Οἱ πολυέλαιοι καὶ τὰ λοιπὰ φωτιστικὰ πρέπει νὰ ἔχουν
ὅλα τὰ φῶτα των. Ὅπου οἱ λαμπτήρες εἶναι καμμένοι πρέπει νὰ ἀν-
τικατασταθοῦν. Καθαρίσατε τοὺς πολυελαίους. Ἄν εἶναι ὑάλινοι,
πλύνετε τους. Πρέπει νὰ ἀστράπτουν. Ἄν εἶναι μπρούντζινοι, γυαλί-
σατέ τους. Καλέσατε συνεργεῖα γυναικῶν διὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν.
Δὲν θὰ σᾶς ἀρνηθοῦν. Ἡ πρεσβυτέρα πρώτη καὶ μετὰ οἱ ἄλλες γυ-
ναῖκες. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ κανδήλια τοῦ τέμπλου. Πρέπει νὰ λάμπουν
καὶ αὐτά. Καὶ νὰ καῖνε μέ λάδι. Ἀπαγορεύομεν νὰ ὑπάρχουν καν-
δήλια τοῦ τέμπλου μέ ἡλεκτρικὰ λαμπιόνια.

ζ'. Οἱ μικροφωνικὲς καὶ μεγαφωνικὲς συσκευὲς ἐξυπηρετοῦν,
ἀλλὰ συγχρόνως εἶναι καὶ μεγάλη πληγὴ. Τὰ μεγάφωνα τσιρίζουν
ἐνίοτε ἢ δὲν ἐκπέμπουν καθαρὰν φωνήν, ιδίως ἐὰν εἶναι μηχανή-

ματα παλαιά. Καλύτερα νὰ μὴν ὑπάρχουν. Τὰ μεγάφωνα τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου δὲν εἶναι κόρνες, ὅπως οἱ ἔξω. Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ὁ ἦχος πρέπει νὰ εἶναι ἀπαλός, γλυκὺς καὶ ὄχι ἐκκωφαντικός. Ρυθμίσατε τὴν ἔντασιν ἀπὸ τὴν κονσόλα καὶ μὴν ἐπιτρέπετε εἰς τὸν οἶονδῆποτε νὰ χειρίζεται αὐτά. Κάποιοι Ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἰσχυρὴν φωνὴν συνηθίζουν νὰ βάζουν τὸ μικρόφωνον τῆς Ἀγίας Τραπέζης εἰς τὸ στόμα των. Οὕτως ὁμως ἐνοχλοῦν τοὺς ἐκκλησιαζομένους, διότι ἡ φωνὴ μεγεθύνεται καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι φρικτόν. Μὴν τοποθετῆτε τὸ μικρόφωνον εἰς τὰ χεῖλη σας, οὔτε νὰ ἀνοίγετε τὴν ἔντασιν εἰς τὸ τέρμα. Ἐνοχλεῖτε ἔστω καὶ ἐὰν δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεσθε. Τὸ μικρόφωνον πρέπει νὰ εὐρίσκεται εἰς μίαν λογικὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ στόμα. Ἐπίσης τὰ ἐξωτερικὰ μεγάφωνα εἶναι διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ναόν. Δὲν ἔχει νόημα νὰ εἶναι ἀνοικτὰ, ὅταν ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶναι ἐντὸς τοῦ Ναοῦ. Τὶ νόημα ἔχει αὐτό; Θέλετε νὰ δυσανασχετοῦν εἰς βάρος σας αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἐνοχλοῦνται;

η'. Ἡ τήρησις τῆς τάξεως ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν μεγάλων ἑορτῶν, εἶναι καθήκον τῶν Ἐπιτρόπων, πρὸς τοὺς ὁποίους δέον, ὅπως προβῆτε εἰς τὶς ἀπαραίτητες συστάσεις. Πολὺ σημαντικὸν εἶναι νὰ κρατῆται ὁ χώρος τοῦ Σολέα, ὅπου ὑπάρχει, ἐλεύθερος, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἀταξία κατὰ τὴν Θείαν Κοινωνίαν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ Ἀντιδώρου. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἐγκαίρως νὰ ὑπάρχουν τρία πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ φυλάσσουν πρὸ τῆς Θείας Κοινωνίας τὶς τρεῖς θύρες τοῦ Σολέα κλειστές. Ἐνίοτε ὑπάρχει μεγάλη κοσμοσυρροή καὶ ἐξ ἀνάγκης οἱ ἐκκλησιαζόμενοι προωθοῦνται καὶ πρὸς τὸν Σολέα. Εἶναι λύσις ἀνάγκης ἐπιβαλλομένη ἐκ τῶν περιστάσεων.

3. Ἀγιαστικές.

α'. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν θὰ τελέσετε ἀσφαλῶς διάφορες ἀγιαστικὲς πράξεις (ἀγιασμόν, εὐχέλαιον, κ. λπ.) εἴτε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας εἴτε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν. Κατ' ἀρχὴν θέλω νὰ προτρέψω νὰ τελέσετε τὸ ἅγιον Εὐχέλαιον τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ νὰ ἐθίσετε τὸν Λαόν μας νὰ ἀποζητεῖ τὴν χάριν τοῦ

θεραπευτικοῦ τούτου Μυστηρίου καὶ ταυτοχρόνως καὶ συγχωρητικοῦ. Τὶς πράξεις αὐτὲς πρέπει νὰ τὶς τελῇτε μὲ εὐλάβειαν, ἄνευ βιασύνης καὶ παραλείψεως τῶν εὐχῶν. Ἐπωφεληθῇτε τῆς εὐκαιρίας ποὺ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας, διὰ νὰ συζητήσετε μαζί των τὰ πνευματικά προβλήματα τους, ἐνισχύσατέ τους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Θεόν, ζητήσατέ τους νὰ ἐκκλησιάζωνται τακτικότερα, δείξατε ἐνδιαφέρον δι' αὐτοὺς καὶ τὴν ζωὴν τους. Μιλήσατε εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Μὴν περιορίζεσθε μόνον εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Μυστηρίων. Κάθε λόγος σας νὰ εἶναι πνευματικός, ν' ἀποφεύγετε τὶς πολιτικολογίες, τὰ ἀστεῖα, τοὺς χαριεντισμούς. Νὰ εἰσθε σοβαροί, ὅταν εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας. Πολλοὶ κληρικοὶ ἀπρόσεκτοι εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ τὴν οἰκειότητα, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν.

β'. Νὰ ἐπιδιώκετε νὰ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας μὲ κάθε εὐκαιρία. Μία τοιαύτη εἶναι ὁ ἀγιασμός τῶν οἴκων τὴν παραμονὴ τῶν Φώτων. Κάποιοι διστάζουν ἢ ἀμελοῦν ἢ τὸ χειρότερον, θεωροῦν πὼς αὐτὴ ἢ ἐπίσκεψις δέν εἶναι ἀξιοπρεπής. Πρόκειται περὶ λανθασμένης ἐκτιμήσεως. Οἱ νεώτεροι ἰδίως κληρικοὶ μας ἔχουν πολλὰ νὰ διδαχθοῦν ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις αὐτές. Θὰ ἴδουν πὼς ζοῦν οἱ ἄνθρωποι. Θὰ συναντήσουν τὴν κρυφὴν πτωχείαν. Θὰ εἰσέλθουν καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν πλουσίων. Θὰ ἴδουν τὴν ματαιοδοξίαν. Θὰ ἐκτιμήσουν τοὺς ἀνθρώπους. Φρονῶ, ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ καλὸν αὐτὸ ἔθιμον. Μὴ τὸ καταργῇτε.

4. Φιλανθρωπία.

Ὁ Κύριος μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἀνοίξωμεν τὴν καρδίαν μας καὶ τὴν ζωὴν μας διὰ νὰ εἰσέλθῃ «ὁ πλησίον», ὁ ὁποῖος, ἴσως εἶναι καὶ ὁ ἐχθρός μας. Μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσιν, τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ἐγωιστικὴν αὐτάρκειαν. Δι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν διαπιστώνομεν, ὅτι πίστις καὶ φιλανθρωπία, προσευχὴ καὶ φιλανθρωπία, ἦσαν ἀρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἀναγιγνώσκομεν εἰς τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων:

«Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ

κοινωνία καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ» (Πράξ. β' 42-47).

Πάντοτε, ἐξαιρετικῶς ὅμως αὐτὲς τὶς ἡμέρες, οἱ ἀδελφοί μας πρέπει νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν στοργήν, τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν ἀγάπην τῆς Ἐνορίας, τῆς Ἐκκλησίας. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον διοργανώνομεν τὸν «ΕΡΑΝΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν πόρους, τοὺς ὁποίους ἐν συνεχείᾳ θὰ διαθέσωμεν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἀδελφούς.

Ἦδη μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Φ.1/4/1338/18.11.2004 Ἐγκύκλιον Σημείωμά μας ἔχομεν δώσει τὶς σχετικὲς ὁδηγίες διὰ τὴν διεξαγωγήν τοῦ «ΕΡΑΝΟΥ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ».

Ἐπίσης ἀπὸ τὶς Ἐνορίες θὰ διανεμηθοῦν αὐτὴν τὴν περίοδον δέματα μὲ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη. Τὰ «Ἐνοριακὰ Ταμεῖα Φιλανθρωπίας» ὑποχρεοῦνται νὰ προετοιμάσουν αὐτὰ τὰ δέματα. Παρὰλληλως ὁργανώσατε ἐπισκέψεις τῶν ἐνοριτῶν σας εἰς Ἰδρύματα καὶ ἐνθαρρύνάτε τους νὰ προσφέρουν μὲ χριστιανικὴν ἀγάπην χρήματα, τρόφιμα, ἐνδύματα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι κοινωνία προσώπων μὲ κοινὴν πίστιν, συνδεομένων μὲ ἀγάπη.

Διὰ τοὺς πιστοὺς ἡ φιλανθρωπία δὲν εἶναι εὐκαιριακὴ ἀπασχόλησις, ἀλλὰ ἦθος, τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖ καὶ μᾶς διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας.

Ἀγκαλιάστε μὲ στοργὴ ὅλους ὅσους ἔχουν ἀνάγκη. Μὴ ἀδιαφορήσετε. Δὲν πρέπει νὰ εἰσθε σκληροὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται σὲ ἀνάγκη. Ὅλοι πρέπει νὰ γνωρίσουν τὸ φιλόνητον πρόσωπον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἰδικὰ μας πρόσωπα.

5. Κοινωνικές οδηγίες.

α'. Διοργανώσατε κατὰ τὶς ἡμέρες αὐτὲς ἑορτὲς εἰς τὴν Ἐνορίαν σας καὶ καλέσατε παιδιά, γονεῖς, ἐκπαιδευτικούς καὶ Ἀρχές. Καλὸν εἶναι ἢ ἑνορία σας νὰ δείξῃ τὸ εὐρὺ κοινωνικὸν τῆς πνεῦμα ἀγκαλιάζοντας τὸν λαόν. Οἱ ἑορτίες ἐκδηλώσεις ἀρέσουν εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τοὺς νέους.

β'. Διοργανώσατε μὲ τὴν ἑνορίαν σας ἐκδρομές, προσκυνήματα εἰς τὰ μοναστήρια, ἐπισκέψεις εἰς ἰδρύματα. Προσφέρατε δῶρα, τρόφιμα, γλυκά, κ.λπ.

γ'. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς πτωχοὺς τῆς ἑνορίας σας. Δύνασθε ἐκτάκτως νὰ διοργανώσετε χριστουγεννιάτικο γεῦμα διὰ τοὺς ἀπόρους, συμφάγετε μαζί ὡσὰν μία οἰκογένεια. Παρακινήσατε τοὺς ἑνορίτες σας νὰ προσφέρουν διὰ τὸ χριστουγεννιάτικον τραπέζι καὶ δώσατε χαρὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς.

δ'. Στολίσατε, ἂν εἶναι δυνατὸν, τὸν περίβολον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ σας μὲ Φάτνη ἢ Δένδρον. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἑλληνορθόδοξα ἔθιμα καὶ παραδοσιακά.

ε'. Παρακινήσατε τοὺς νέους τῆς Ἐνορίας νὰ ψάλλουν τὰ κάλαντα καὶ μὲ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια θὰ συλλέξουν νὰ κάνουν μίαν φιλανθρωπίαν. Θὰ τοὺς χαρίσετε μεγάλη χαρά.

στ'. Εὐχηθῆτε εἰς τοὺς ἑνορίτες σας, ἂν ἔχετε τὰ ὀνοματεπώνυμά τους, μὲ κάρτες εὐχετήριες. Θὰ τὸ ἐκτιμήσουν βαθειά. Εἰς ὅσους σᾶς εὐχηθοῦν μὴν παραλείψετε νὰ ἀπαντήσετε μὲ εὐγένεια. Εἶναι ἀγενὲς νὰ μὴν ἀπαντᾷτε, ὅταν λαμβάνετε εὐχές.

ζ'. Αὐτὲς τὶς ἡμέρες οἱ ἄνθρωποι ἀνταλλάσσουν εὐχές καὶ δῶρα. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι συνεργάτες σας (τοὺς Ἐπιτρόπους, τοὺς Ψάλτες, τοὺς Νεωκόρους, τοὺς κατηχητές, τίς κυρίες κ.λπ.) καὶ ἀποστείλατέ τους ἓνα δωράκι. Δὲν πρόκειται νὰ πτωχύνει ἡ Ἐνορία.

6. Ἐπὶ τοῦ Προγράμματος τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

Τηρήσατε μὲ ἀκρίβεια τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

α'. Διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν τοῖ πιστοὶ ἀπεφασίσαμεν καὶ τὰ ἑξῆς:

Εἰς ὅλους τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς:

I. Τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίαι ὡς ἑξῆς:

Ἡ πρώτη, 4.30 - 6.30 π. μ. μέ τὸν Ὅρθρον τῆς 24ης Δεκεμβρίου καὶ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ἡ δευτέρα, 7 - 9.30 π. μ. μέ τίς Μεγάλες καὶ Βασιλικές Ὑπνους, τὸν Ἑσπερινὸν τῶν Χριστουγέννων καὶ θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

II. Τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ἐπίσης θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίαι.

Ἡ πρώτη 5 - 8.30 π. μ. μέ τὸν Ὅρθρον τῆς 25ης Δεκεμβρίου καὶ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ δευτέρα 9 - 10.30 π. μ. μέ θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ τάξις καὶ εὐλάβεια κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κυρίως κατὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν θείαν Μετάληψιν.

III. Τὴν Πρωτοχρονιά εἰς τίς 12 τό μεσημέρι θὰ κόψωμεν τὴν Βασιλόπιτταν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐπὶ παρουσία τῶν Ἀρχῶν τῶν Δήμων μας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν τῶν ἐνοριῶν (ιεροψαλτῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, κατηχητῶν, κυριῶν τοῦ Φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ λοιπῶν). Παρακαλεῖσθε νὰ ἐνημερώσετε ὅλους τοὺς ἀναφερομένους καὶ νὰ προσέλθετε.

IV. Τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων στὶς 6 π. μ. θὰ τελεσθῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἑορτῶν. Ἡ προσέλευσις ὅλων εἶναι ὑποχρεωτική.

V. Τὴν Παραμονὴν τῶν Θεοφανείων πρέπει νὰ περιέλθετε τὴν ἐνορία σας πρὸς ἁγιασμόν οἴκων. Οἱ ἄνθρωποι τό ἐπιθυμοῦν καὶ ἀναμένουν.

VI. Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πιστῶν θὰ ἐκτυπώσωμεν εἰδικόν

τετράπτυχον πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου. Θά τό τηρήσετε μέ σχολαστικότητα. Τά προγράμματα θά τά παραλάβετε ἐγκαίρως ἕως 20ῆς Δεκεμβρίου ἀπό τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μας καί θά τά διανείμετε ἀπό τό παγκάριον. Θά τό ἀναρτήσετε εἰς τοὺς Πίνακας Ἀνακοινώσεων καί θά τό ἀνακοινώσετε πρὸς τοὺς πιστοὺς διὰ νά ἐνημερωθοῦν λεπτομερῶς.

VII. Θά ἐκτυπώσωμεν Φυλλάδια διὰ τήν καλλιέργειαν τῶν πιστῶν, τὰ ὅποια θά διανεμηθοῦν εἰς τὶς Ἑνορίες.

Ἀγαπητοί μου πατέρες,

Εὐχομαι εἰς ὅλους μέ ἀγάπη διὰ τὶς ἐγγίζουσες ἑορτὲς καλὴν δύναμιν καὶ ἀρτίαν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων σας. Εὐχομαι ἐπίσης νὰ διέλθετε τὰ Ἁγίον Δωδεκαήμερον μέ οἰκογενειακὴν γαλήνην καὶ εὐτυχίαν. Παρακαλῶ νὰ διαβιβάσετε εἰς τὶς κυρίες πρεσβυτέρους σας καὶ εἰς τὰ τέκνα σας τὶς πατρικὲς μου εὐχὲς καὶ τὴν ἀγάπην μου. Ὁ Θεὸς νὰ εἶναι μαζί σας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Γεώργιος Καϊσαριανῆς, Βιρσιλῆς Σανιῆ
† Ὁ Καϊσαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ.